gemeente
Barneveld

Organisatieonderdeel: Dienstverlening
Behandelaar: A.W.M. Vissers
Telefoonnummer: 0342495384

Voorstelnr. 3594
Barneveld, 26 juni 2024
Portefeuillehouder: W. Oosterwijk

☒Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Pilot invoering vrijwillige vignetten op de Veluwe voor mountainbiken en paardrijden**

Gevraagde beslissing:
1. Kennis te nemen van het voorstel vanuit de Veluwesamenwerking om op de Veluwe vrijwillige vignetten in te voeren voor mountainbiken (MTB) en paardrijden.
2. In te stemmen om als gemeente Barneveld mee te werken aan de vrijwillige invoering van vignetten op de Veluwe en dus ook in gemeente Barneveld.
3. In te stemmen met de voorliggende Overeenkomst "Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en Paardrijden".
4. Wethouder W. Oosterwijk machtigen deze overeenkomst namens het college te ondertekenen.
5. In te stemmen om de gemeenteraad hierover te informeren middels plaatsing van dit collegevoorstel met bijlagen in rubriek B van de lijst van ingekomen en uitgaande stukken van de gemeenteraad.

1. Inleiding

Gemeente Barneveld werkt op de Veluwe op het gebied van recreatie en toerisme samen met circa 40 partijen, waaronder 21 gemeenten, provincie en diverse andere stakeholders zoals Staatsbeheer, Koninklijke Horeca Nederland, ANWB en Hiswa-Recron. De samenwerkende partijen onderstrepen de meerjarige ambitie om samen de Veluwe op 1 te houden, zowel op het gebied van natuur, landschap, erfgoed als op het gebied van recreatie en toerisme.

Een van de knelpunten waar de gezamenlijke partijen al een aantal jaar over praten is de betaalbaarheid van de recreatieve infrastructuur. Recreanten (vaak inwoners) en toeristen brengen ieder jaar miljoenen bezoekjes aan de Veluwe om er te genieten van de natuur en bezienswaardigheden. Dat kan door het uitgebreide netwerk aan paden, routes en dergelijken. Het kost de terreinbeherende organisaties (tbo's) echter steeds meer moeite om het onderhoud ervan te bekostigen. Terreineigenaren ontvangen weliswaar een openstellingsbijdrage (vanuit de subsidieregeling Natuur en landschap), maar deze geldt niet voor mountainbiken (MTB) en paardrijden (ruiteren en mennen).

De Veluwe Alliantie (het bestuur van de Veluwe-samenwerking) ziet dit als een gezamenlijk probleem van de stakeholders. Als de kwaliteit van de recreatieve infrastructuur verslechtert, zullen recreanten en toeristen daar last van hebben en zelfs wegblijven. Dit schaadt de leefbaarheid en de economie van de gemeente en de regio. Afgelopen twee jaar zijn in Veluweverband daarom diverse alternatieve financieringsbronnen onderzocht, zoals betaald parkeren, het oprichten van een Veluwefonds en het invoeren van vignetten voor MTB en paardrijden. Hierbij bleek de invoering van vignetten het meest kansrijk. Met deze maateregel zullen gebruikers gevraagd worden mee te betalen aan het beheer en onderhoud van routes.

De voorliggende overeenkomst betreft een pilot periode van twee jaar. Daarna vindt besluitvorming plaats over het vervolg, waarbij ook gekeken zal worden naar de mogelijkheid om verplichtte vignetten in te voeren.

2. Beoogd effect

a) Meetbaar effect

De invoering van vrijwillige vignetten heeft als doel om extra geld op te halen voor de financiering van beheer en ouderhoud van routes voor MTB en paardrijden op de Veluwe. De tbo's geven aan dat zij onvoldoende financiële middelen hebben om het beheer en onderhoud goed uit te kunnen voeren. De invoering van vrijwillige vignetten is erop gericht de gebruiker op vrijwillige basis mee te laten betalen.

b) Maatschappelijk effect

Tijdens de pilot periode van twee jaar kan getest worden in welke mate gebruikersgroepen bereid zijn bij te dragen. Tevens zorgt de pilot voor een stukje bewustzijn bij gebruikersgroepen dat beheer en onderhoud van routes geld kost. Omdat het gaat om een vrijwillige bijdrage hoeft niet gehandhaafd te worden. De opbrengst van de pilot komt ten goede aan het beheer en onderhoud van de recreatieve infrastructuur op de Veluwe. Hiermee wordt mogelijk voorkomen dat op termijn paden e.d. afgesloten moeten worden. Overigens zijn er bij de gemeente Barneveld op dit moment geen concrete signalen dat er binnen onze gemeentegrenzen paden afgesloten zullen worden. Op andere plekken op de Veluwe speelt dit wel.

3. Argumenten

3.1 *Met de invoering van vrijwillige vignetten wordt op laagdrempelige wijze in de praktijk getest of gebruikersgroepen bereid zijn mee te betalen aan het beheer en onderhoud van routes.*

Het kost de tbo's steeds meer moeite om het onderhoud van de recreatieve infrastructuur te bekostigen. Terreineigenaren ontvangen voor het openhouden van hun terrein wel een bijdrage vanuit de subsidieregeling SNL, maar deze geldt niet voor MTB en paardrijden.

Op dit moment zijn het meestal de gemeenten die de aanleg van beborde routes voor MTB en paarden binnen hun gemeentegrenzen financieren. Ook dragen gemeenten bij aan het beheer en onderhoud. Dit wordt uitbesteed aan het Routebureau Veluwe. Het gaat dan om het leveren en plaatsen van de fysieke bewegwijzering (palen en borden), leveren en plaatsen van informatiepanelen en het verwerken van de data in het systeem t.b.v. beheer en onderhoud en routeplanner. Maar naast het beheer en onderhoud van het netwerk door het Routebureau, ligt ook nog een deel van het beheer en onderhoud bij de tbo's.

Het geld dat met de vrijwillige vignetten opgehaald wordt, komt volledig ten goede aan de recreatieve infrastructuur van het deelnemende gebied. Hierbij gaat de opbrengst in eerste instantie naar de tbo's, want die hebben een tekort. Mocht er daarna geld over zijn, dan kan een deel van het geld naar gemeenten gaan die het beheer en onderhoud betalen. Als laatst kan er geld gaan naar natuurdoelen. Qua verdeling van het geld staat in de overeenkomst dat de kosten per kilometer van het netwerken vanuit de praktijk bekend zijn. De inkomsten van de vignetten worden op vergelijkbare wijze besteed, na aftrek van organisatiekosten voor de vignetten. Er wordt een commissie opgericht met een vertegenwoordiging vanuit de partijen. Deze commissie geeft jaarlijks een opdracht voor de verdeling van het geld door aan het Routebureau Veluwe. Alleen partijen die deelnemen aan deze overeenkomst kunnen middelen aanvragen.

Voorgesteld wordt een vignet voor mountainbikers à €15,00 per jaar p.p. (of los à € 2,50 per dag) en een vignet voor ruiters en menners à €60,00 (of los à €5,00 per dag). Vrijwilligers ontvangen een gratis vignet voor het volgende jaar als zij minimaal 3 dagdelen in een jaar helpen.

3.2 *Deelname van gemeente Barneveld is belangrijk, omdat het routenetwerk voor paarden in onze gemeente centraal op de Veluwe ligt en aansluit op het netwerk van omliggende gemeenten.*

In gemeente Barneveld is een ruiternetwerk aanwezig van 76 km. Dit ruiternetwerk is in 2022 volledig vernieuwd. De gemeente heeft de kosten hiervan betaald. Ook zijn toen afspraken gemaakt voor bekostiging van het beheer en onderhoud voor de eerste vijf jaar. Er zijn op dit moment (nog) geen MTB-routes in onze gemeente. Vanuit ondernemers in Garderen is wel de wens uitgesproken om een MTB-route binnen onze gemeentegrens aan te leggen. Komende tijd zal geïnventariseerd worden of dit mogelijk gemaakt kan worden.

Voor een zinvolle invoeren van een systeem van vignetten is het van belang dat de vignetten een aaneengesloten gebied bestrijken dat representatief is voor de Veluwe. Als voldoende partijen instemmen met de voorliggende overeenkomst, dan zal het systeem van vrijwillige vignetten per 1 januari 2025 ingevoerd worden.

3.3 In bijgaande overeenkomst leggen samenwerkende partners - waaronder gebruikersgroepen, gemeenten, ondernemers en terreineigenaren - alle afspraken vast rondom de invoering van de vignetten

De overeenkomst gaat o.a. in op de voorgestelde bijdrage voor de vignetten, de inzet van vrijwilligers, de governance, de wijze van evalueren, de besteding van de middelen en de communicatie. Zie bijgaande overeenkomst voor meer details.

3.4 De rol van gemeente Barneveld is beperkt tot opdrachtgever en financier van de aanleg en het onderhoud van de paardenroutes binnen de grenzen van onze gemeente.

Omdat het op gaat om de invoering van vrijwillige vignetten, is handhaving niet aan de orde. Bij de invoering van verplichte vignetten, waarbij dus ook gehandhaafd moet worden, is het van belang dat een juridische basis - zoals een verordening opgesteld - wordt. De eigenaar van de grond moet een dergelijke basis opstellen. De ruiterpaden in gemeente Barneveld gaan niet over gemeentegrond. Vrijwel alle ruiterpaden gaan over de grond van Staatsbosbeheer en een klein stukje over particuliere grond.

De betrokkenheid van gemeente Barneveld zit hem in het feit dat uw college de opdracht gegeven heeft voor het aanleggen en onderhouden van het ruiternetwerk in onze gemeente. De gemeente is ook de financier van de routes. Er zijn ook gemeenten waarbij de routes voornamelijk over gemeentegrond gaan.

4. Kanttekeningen

De daadwerkelijke invoering van de vrijwillige vignetten op de Veluwe is afhankelijk van de instemming van voldoende gemeenten en andere stakeholders. Het voorstel voor de invoering van de vignetten is daarom aangeboden aan alle 21 colleges van B&W op de Veluwe en betrokken ondernemers en tbo's. Op basis van een inventarisatie die vooraf plaatsgevonden heeft, is de verwachting dat bijna alle relevante partners mee zullen doen. Mochten enkele partners niet meedoen, dan zal gekeken worden of met de partijen die wel deelnemen een groot aaneengesloten gebied gevormd wordt, dat representatief is voor de Veluwe als geheel.

Omdat de ruiterpaden binnen gemeente Barneveld tot de kern van de Veluwe behoren, is deelname van onze gemeente van groot belang voor het kunnen uitvoeren van de pilot. Mocht een gemeente aan de rand van de Veluwe niet meedoen, dan kan de pilot mogelijk alsnog doorgaan.

5. Financiën

Mochten de inkomsten van de vignetten in enig jaar de kosten van de vignetten niet dekken, dan is de Veluwe Alliantie verantwoordelijk voor het bijeenbrengen van middelen om de kosten van de vignetten alsnog te dekken. Dit is ook opgenomen in de overeenkomst. Het risico is echter beperkt. In 2024 is er geen risico, aangezien de uitgaven gedekt zijn door een bijdrage vanuit het project Financiering Recreatieve Infrastructuur. Voor 2025 en 2026 zit het risico alleen in de kosten voor het Routebureau Veluwe. Dat is achtereenvolgens maximaal €48.077,- (2025) en €49.249,- (2026) als er geen enkel vignet verkocht wordt. Mocht er in de praktijk daadwerkelijk helemaal geen vignetten verkocht worden, dan zal het Routebureau Veluwe haar inspanningen direct verlagen en zelfs stoppen voor 2026. Reëler is dus uit te gaan van een risico van ca. de helft alleen in 2025, oftewel ongeveer €24.000,-. Dit bedrag moet dan bijeengebracht worden door alle deelnemende partijen gezamenlijk (gemeenten, ondernemers en tbo's). Er is hierbij nog geen verdeelsleutel afgesproken.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

Er is afstemming geweest met gebruikersgroepen verspreid over de Veluwe, o.a. met de vrijwilligers van de Paardenvrienden Midden Nederland die meehelpen aan het beheer en onderhoud van de paardenroutes in gemeente Barneveld. Deze stichting is positief over de invoering van de pilot, omdat dit mogelijk extra geld oplevert voor het onderhoud. Tot nu toe is de afhankelijkheid van vrijwilligers volgens hen groot. De gevraagde €60,- per jaar of €5,- per dag is volgens de voorzitter van de Paardenvrienden Midden Nederland een redelijk tarief, maar hij waarschuwt ervoor om het tarief niet te hoog te maken, zeker niet als het over twee jaar mogelijk verplicht wordt. Hij vindt het goed om de pilot gewoon door te laten gaan en te kijken wat

het ons brengt. De discussie loopt al lang en nu gaan we het ondervinden en dan komen knelpunten vanzelf boven. Daar kan van geleerd worden. Van belang is dat geregeld is dat vrijwilligers gratis een vignet krijgen. Dit ligt vast in de overeenkomst.

b) Communicatie

Voor de communicatie wordt vanuit de Veluwe-samenwerking een beknopt communicatieplan opgesteld, incl. kernboodschap en een aantal veel gestelde vragen met antwoorden. Voor de deelnemende partijen wordt in elk geval een speciaal communicatiepakket samengesteld, waaronder een korte tekst die gebruikt kan worden in de eigen communicatiemiddelen.

7. Uitvoering

Planning:

De invoering van de vrijwillige vignetten zal volgens planning ingaan per 1 januari 2025. Komende tijd zal eerste besluitvorming plaatsvinden bij de 21 Veluwse gemeenten en relevante ondernemers en tbo's.

Evaluatie/controle

In de overeenkomst is vastgelegd hoe controle en evaluatie plaatsvindt. Hierin staat o.a. dat de pilot na twee jaar geëvalueerd wordt en welke criteria hierbij gelden. Op basis hiervan vindt besluitvorming plaats over het mogelijk invoeren van verplichte vignetten.

Voor controle op de voortgang wordt een commissie samengesteld met een vertegenwoordiging vanuit alle type partijen (ondernemers, gemeenten en tbo's). Deze commissie zal de invoering van de vignetten begeleiden, het toezicht houden op de besteding van middelen, e.d. De commissie legt periodiek verantwoording af aan de Veluwe Alliantie.

8. Bijlagen

- Mail Veluwe-op-1 waarin overeenkomst aangeboden wordt
- Memo met toelichting op invoering vrijwillige vignetten voor MTB en ruiteren en mennen
- Overeenkomst invoering vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en ruiteren en mennen

From: Veluwe op 1
Sent: Fri, 5 Apr 2024 07:14:15 +0000
To: Info Apeldoorn; Gemeente Barneveld; gemeente@brummen.nl; info@ede.nl; gemeente@elburg.nl; gemeente@epe.nl; gemeente@ermelo.nl; info@harderwijk.nl; gemeente@hattem.nl; gemeente@heerde.nl; gemeente@nijkerk.eu; gemeente@nunspeet.nl; gemeente@oldebroek.nl; info@putten.nl; info@renkum.nl; gemeente@rheden.nl; gemeente@rozendaal.nl; secretariaat@scherpenzeel.nl; Gemeente@voorst.nl; gemeente@wageningen.nl
Cc: Kroodsma, I (Ingelien); Vissers, Bea; r.ridder@brummen.nl; mira.nouwt@ede.nl; denise.van.der.maas@elburg.nl; marloes.mazzei@epe.nl; n.maarseveen@ermelo.nl; i.faber@harderwijk.nl; lizanneschipper@hattem.nl; l.meppelder@heerde.nl; h.meeuwsen@nijkerk.eu; k.mazier@nunspeet.nl; pvangrootheest@oldebroek.nl; sneven@putten.nl; d.brand@renkum.nl; i.kerkhoff@rheden.nl; h.jacobsen@rozendaal.nl; l.kan-bommezijn@scherpenzeel.nl; s.korlaar@voorst.nl; Sandra.Tiebosch@wageningen.nl; Anoek Petit
Subject: Ter ondertekening: definitieve overeenkomst “Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en Paardrijden"
Attachments: Overeenkomst Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en RM - 240403.pdf, Memo Vrijwillige Vignetten Veluwe MTB En RM - 240403.pdf

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Zoals in de VeluweAlliantie van 15 maart jl. besloten treft u bijgaand de definitieve overeenkomst “Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en Paardrijden” aan. Vriendelijk verzoeken wij u deze overeenkomst, middels het tekenvel, te ondertekenen en te retourneren aan veluweop1@apeldoorn.nl. Na ondertekening door alle partijen ontvangt u een volledig getekend exemplaar.

In de bijgaande overeenkomst leggen samenwerkende partners, waaronder gebruikersgroepen, gemeenten, ondernemers en terreineigenaren, de gewenste afspraken vast. De inkomsten uit de vignetten zijn zoals bekend bedoeld voor het onderhoud van de routes. Wij herinneren u eraan dat alleen partijen die deelnemen aan deze overeenkomst middelen hiervoor kunnen aanvragen. De commissie vignetten zal de aanvragen beoordelen.

Voor uitgebreide informatie verwijs ik u naar bijgaande memo Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en Paardrijden.

Voor nadere informatie en/of vragen kunt u contact opnemen met Evert Leusink op e.leusink@apeldoorn.nl of 06 – 52070611.

Met vriendelijke groet
Ilse van den Hout
Managementassistent / programmaondersteuner
Telefoon: 06 - 39 31 56 65
Mail: veluweop1@apeldoorn.nl
www.veluweop1.nl

veluweopl

De gemeente Apeldoorn beschouwt e-mail als volwaardig communicatiemiddel en streeft ernaar e-mails foutloos, volledig en virusvrij te verzenden.

Memo Overeenkomst Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en Paardrijden

- *Maart 2024, FRIS (Financiering Recreatieve Infrastructuur) Veluwe*

Inleiding

Dit memo vormt een begeleidend voorwoord bij de overeenkomst voor vrijwillige vignetten op de Veluwe. De vragen over de details van een overeenkomst worden vervolgens behandeld in een Q&A. Voor het inzicht in de kosten en inkomsten die gemoeid zijn met de netwerken en vignetten, is daarna een uitgewerkte business case toegevoegd. Tot slot is op kaartmateriaal te zien hoe de netwerken in de komende jaren doorontwikkeld worden.

FRIS Veluwe

Inwoners en gasten brengen ieder jaar miljoenen bezoekjes aan de Veluwe om er te genieten van de natuur en bezienswaardigheden. Dat kan door het uitgebreide netwerk aan paden, routes en meer. Het kost alleen steeds meer moeite om het onderhoud ervan te kunnen betalen. Dit probleem is beschreven en berekend in het Huishoudboekje Veluwe.

Voor de VeluweAlliantie is dit een gezamenlijk probleem van de stakeholders, omdat de kwaliteit verslechtert en de ontwikkeling stokt, wat op termijn de leefbaarheid en economie van de regio schaadt. Het eerste uitgangspunt voor de VeluweAlliantie is daarom dat partijen die mede profiteren er ook aan zouden moeten bijdragen.

Uit vele gesprekken met betrokken partijen in de jaren tot en met 2021 kwamen een vijftal mogelijke maatregelen. Deze maatregelen wilde de VeluweAlliantie onderzoeken als onderdeel van een Veluws model voor de Financiering van Recreatieve InfraStructuur (FRIS). Ze staan beschreven op de website Veluweop1.nl, waar ook het huishoudboekje te downloaden is.

Vignetten voor Mountainbiken en Paardrijden

Eén van die maatregelen is het invoeren van vignetten voor mountainbiken en paardrijden. Deze vormen van gebruik vallen niet onder de zogenaamde SNL-regeling waarmee grondeigenaren een vergoeding krijgen voor het openstellen van hun terrein. Het is een speciale groep gebruikers waarvoor ook speciale paden en routes worden onderhouden.

In vele gebieden in Nederland zijn vignetten voor deze gebruikers al gangbaar. Hier is vanuit FRIS onderzoek naar gedaan in 2021, samen met berekeningen en een aanpak voor wat vignetten voor de Veluwe zouden kunnen betekenen. Dit onderzoek stond aan de basis van de proef met een vrijwillig vignet die in 2022 opgestart zou worden voor de Midden Veluwe.

De proef werd begeleid door een werkgroep met vertegenwoordigers van gemeenten, gebruikers, ondernemers en terreineigenaren. Al snel bleek dat met name 2 punten in de weg stonden van het instellen van een vignet. Enerzijds ging het om de ongelijkheid die er op de Veluwe ontstaat als er op andere plekken geen vignet geldt. Anderzijds was er de vraag wat dit betekent voor het ‘vrije rijden’. Hiermee wordt bedoeld dat je als gebruiker vrij door de natuur kunt rijden, zonder alleen gebonden te zijn aan speciale routes. In veel gebieden in Nederland mag men alleen op speciale routes rijden.

Het voorstel vignetten

Om de impasse te doorbreken, vroeg de VeluweAlliantie in december 2022 om een gesprek te organiseren met een bestuurlijke vertegenwoordiging van gemeenten en terreineigenaren. De belangrijkste uitkomst van dit gesprek was dat er een gedeelde wens was om te komen tot vignetten voor zowel MTB als RM (ruiteren en mennen) op de gehele Veluwe, niet voor kleinere delen ervan.

Daarnaast werd vastgesteld dat vignetten los staan van de vraag waar men wel of niet mag rijden, dat hangt namelijk af van wettelijke- en huisregels. Als centrale organisatie om vignetten te beheren werd het Routebureau Veluwe geopperd. Tot slot werd er gepleit om voor invoering eerst nog gesprekken met gemeenten, gebruikersgroepen en het Grondeigenaren Overleg Veluwe te houden.

Op basis van het eerdere onderzoek, de proef op de Midden Veluwe en de gevoerde gesprekken, is in december 2023 een conceptovereenkomst voorgelegd aan de VeluweAlliantie om te starten met vignetten voor mountainbiken en paardrijden. Het ging hierbij om verplichte vignetten om zeker te zijn van inkomsten en omdat gebruikers aangeven dat zij liever zo weinig mogelijk ‘free riders’ zien.

Vrijwillige vignetten

Vanuit diverse partijen bleef de wens bestaan om eerst ervaring op te doen met vrijwillige vignetten. Dit biedt de kans om met elkaar te wennen aan de vignetten en wellicht komen er toch voldoende inkomsten uit. De VeluweAlliantie gaf daarom in december 2023 de opdracht om het voorstel om te bouwen naar vrijwillige vignetten met daarin een aantal uitgangspunten:

- De vrijwillige vignetten gaan gelden voor een periode van 2 jaar, waarna besluitvorming over een verplicht vignet eventueel aan de orde is.
- Bij het voorstel komen een aantal criteria op basis waarvan het succes beoordeeld kan worden en voor bepaalde vervolgscenario’s gekozen kan worden.

De uiteindelijke overeenkomst

In de bijgaande overeenkomst leggen samenwerkende partners, waaronder gebruikersgroepen, gemeenten, ondernemers en terreineigenaren, hun gewenste afspraken vast. Dit is een werkwijze die ook bij de invoering van vignetten om ons heen is gebruikt.

Er is in de gesprekken veel input opgehaald en er zijn veel vragen gesteld. Daarom is ook een Q&A toegevoegd, waarvan een deel bij de invoering openbaar kan zijn zoals dat ook elders gebruikelijk is. Voor de overeenkomst is gebruik gemaakt van de suggesties voor verbetering die opgehaald zijn in de periode tot en met maart 2024. Dit document bevat verder de volgende stukken:

- *Overeenkomst Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en RM, Februari 2024 (bijlage apart)*
- *Q&A Vrijwillige Vignetten op de Veluwe, Februari 2024 (bijlage)*
- *Business Case Netwerken en Vrijwillige Vignetten MTB En RM Veluwe, Februari 2024 (bijlage)*
- *Kaartmateriaal Ontwikkeling Netwerken MTB En RM Veluwe, Februari 2023 (bijlage)*

Verzoek behandeling overeenkomst

De VeluweAlliantie heeft op 15 maart 2024 het voorstel voor deze overeenkomst aangenomen. Wij verzoeken u daarom om de overeenkomst intern dusdanig te behandelen en voor ondertekening zorg te dragen. Het getekende tekenvel kunt u vervolgens retourneren aan veluweop1@apeldoorn.nl

Q&A Vrijwillige Vignetten op de Veluwe

- *Maart 2024, FRIS (Financiering Recreatieve Infrastructuur) Veluwe*

Algemene (publieke) vragen

1. *Van wie komt het initiatief voor de vignetten?*
Het initiatief voor vignetten op de Veluwe komt van de VeluweAlliantie. De VeluweAlliantie is de samenwerking van ruim 40 partijen, waaronder de 21 gemeenten, de provincie, de terreineigenaren, het recreatie-toeristische bedrijfsleven en meer. Zie ook: https://www.veluweop1.nl/organisatie-veluwe-op-1/

2. *Waarom moeten we vignetten invoeren?*
Het kost steeds meer moeite om het onderhoud van paden, routes en meer te kunnen betalen. Terreineigenaren ontvangen weliswaar een openstellingsbijdrage, maar die geldt niet voor MTB en paardrijden. Met de vignetten willen we ervoor zorgen dat we kunnen blijven rijden. Zie ook: https://www.veluweop1.nl/project/financiering/

3. *Waarom een vignet als je op steeds minder plekken mag rijden?*
Of je ergens mag rijden, bepalen de (natuur-)regelgeving en huisregels van grondeigenaren. Het vignet staat daar los van, dat gaat alleen om het kunnen onderhouden van netwerken. Met een hoge kwaliteit daarvan, hopen we mensen te verleiden om van routes gebruik te maken. Dit lijkt op veel plekken zo te werken en ontlast daarmee kwetsbare natuur en andere gebruikers. Deze opzet moet voorkomen dat we straks nergens meer mogen rijden, ook niet op speciale routes.

4. *Gelden de vignetten straks op de hele Veluwe?*
Ja, en vignetten gaan ook gelden waar nieuwe routes worden aangelegd. Liefst gaan de vignetten ook gelden op de Veluwezoom, waar ze al bestaan vanuit Natuurmonumenten. We gaan kijken hoe beide vignetten op elkaar kunnen aansluiten. De Veluwe kent straks, ook eventueel zonder de Veluwezoom, het grootste aaneengesloten gebied waar je maar 1 vignet nodig hebt.

5. *Wat gaat de vignetten kosten?*
Een vignet voor MTB gaat € 15 kosten, het vignet voor paardrijden € 60 p.p.. Het grote verschil in kosten komt doordat er veel minder ruiters en menners zijn dan mountainbikers. Daarnaast zijn er op het moment nog veel meer kilometers aan ruiterpaden dan mountainbike-paden. Voor deze bijdrage mag je een jaar lang rijden. Daarnaast voeren we bv. dag- en/of weekkaarten in die net als jaarkaarten gemakkelijk digitaal en via QR-codes aangeschaft kunnen worden.

6. *Krijgen vrijwilligers korting of een gratis vignet?*
Vrijwilligers zijn belangrijk bij het beheer. Bij de meeste vignetten die we kennen, krijgen ze daarom een korting of een gratis vignet. We gaan met de clubs en verenigingen bespreken hoe we dat het beste ook op de Veluwe kunnen regelen. Vergelijkbare vragen spelen bij toertochten en bv. als je al doneert aan een grondeigenaar: kunnen we voorkomen dat je 2 keer betaalt?

7. *Zijn de inkomsten en uitgaven straks transparant in te zien?*
Ja, niet tot op het routebordje maar wel in grote lijnen. Hoe we dat precies met elkaar delen en bespreken, gaan we samen met betrokken partijen (waaronder gebruikersgroepen) bekijken. Een speciale commissie met vertegenwoordigers van de partijen zal het in de gaten gaan houden.

8. Waaraan wordt de opbrengst straks besteed?
De opbrengst besteden we aan beheer en onderhoud van de routes en andere voorzieningen voor MTB en paardrijden (waaronder mennen). Andere voorzieningen zijn bijvoorbeeld informatieborden en wasinstallaties. Daarnaast gebruiken we het geld ook om de routenetwerken uit te breiden en de kwaliteit verder te verbeteren.

9. Welke kwaliteit mag ik ervoor verwachten?
Sommige routes voor paardrijden en MTB zijn al modern en goed, andere nog wat minder. We streven naar een goede kwaliteit over de gehele Veluwe. We weten dat we daar nog aan moeten werken, daar zullen we het geld uit de vignetten mede voor gebruiken. We willen naar de toekomst toe zorgen voor voldoende kilometers en voorzieningen. Het RBV bewaakt de kwaliteit en heeft voor MTB bijvoorbeeld al een speciale visie opgesteld.

10. Hoe gaat de handhaving in zijn werk?
In de eerste plaats zijn de vignetten vrijwillig. We vertrouwen erop dat iedereen graag geniet van goede routes en daar wat voor over heeft. Daar gaan we uitgebreid over communiceren. Informeren doen we af en toe ook op de routes, in de loop der tijd misschien wat meer als dat nodig blijkt. Natuurlijk kan ook de boswachter er naar vragen als je elkaar tegenkomt.

11. Valt 'gravelbiken' hier ook onder?
Mountainbikers en gravelbikers kunnen op wegen en paden rijden waar gewone fietsen niet komen maar waar wel worden gefietst. Het onderhoud kost daardoor meer, zeker als het gaat om speciale routes en andere voorzieningen. Als gravelbikers op MTB-routes willen rijden, hebben zij net als iedereen ook een vignet nodig. Wellicht gaan we in de toekomst richting gravelbike routes. We willen er dan voor zorgen dat ruiters voldoende routes over houden die exclusief zijn voor hen, zonder dat anderen daarop voor overlast zorgen.

12. Hoe worden gebruikers betrokken?
In de aanloop naar de vignetten, en later als ze inmiddels gelden, worden gebruikers via clubs en verenigingen betrokken bij het proces en de uitvoering. Hoe we dat in de toekomst precies gaan doen, bespreken we met elkaar in de aanloop naar de vignetten.

13. Kan men ook een extra bijdrage doen, bv. voor natuur?
Dat is een mooi idee, daar denken we nog over na, bv. als optie als je het vignet aanschaft. Eventueel kunnen we in de toekomst, zoals men dat in andere gebieden al doet, geld aan natuurbeheer besteden als er wat overblijft nadat beheer en onderhoud betaald zijn.

14. Er was toch sprake van een verplicht vignet, waarom wordt het vrijwillig?
Om het beheer van de routes voor mountainbiken en paardrijden te garanderen, wilden we graag inkomsten waar we zeker van zijn. Dat geldt voor een vrijwillige bijdrage niet. Toch willen we nu eerst met een vrijwillige vorm van start. We houden daarbij de vinger aan de pols of er op termijn wel voldoende inkomsten zijn. Een verplicht vignet blijft dan een optie.

15. Wat zijn de gevolgen van vignetten voor bestaande sponsoring?
De inkomsten van vignetten en sponsoring kunnen elkaar aanvullen. Soms is er ook nog een gemeente die meebetaalt aan de ontwikkeling en/of het beheer. Hierbij moeten we ook het belangrijke werk door vrijwilligers niet vergeten. Samen kan dit het plaatje compleet maken om goede routes te ontwikkelen en te onderhouden.

Vragen rond het proces

1. *Wat gebeurt er als onvoldoende partijen willen meewerken?*

Er zal eerst gekeken worden welke partijen precies bereid zijn mee te doen en wie niet. Zo kan beoordeeld worden of de vignetten zin hebben. Maar als het draagvlak onvoldoende is, dan zal de inzet op de vignetten stoppen. Het probleem gaat daarmee echter niet weg, er is nu eenmaal te weinig geld voor het onderhoud op langere termijn. De vraag gaat dan terug naar alle partijen wat zij als oplossing willen voorstellen. Dit kan dan in de VeluweAlliantie worden besproken.

2. *Is dit iets waar de gemeenteraden ook wat van (willen) vinden?*

Dit verschilt per gemeente. De binding met de gemeenten is er vaak in het feit dat zij in diverse gevallen financier zijn van de ontwikkeling en/of het beheer van de routes. Het scheelt daarnaast of je (veel) eigen, gemeentelijk terrein hebt waar routes overheen gaan.

3. *Zijn er ook financiële voordelen voor gemeenten?*

Ja, in de eerste plaats is gezamenlijk beheer van totale Veluwse netwerken efficiënter. Wellicht kunnen ook de bijdragen van de gemeenten aan het RBV in de toekomst lager zijn, maar daar kunnen we niet op vooruit lopen. Dat hangt allemaal af van de ontwikkeling in de verhouding tussen kosten en inkomsten. Voor RM weten we dat de inkomsten vanuit de vignetten niet genoeg zullen zijn omdat er te weinig gebruikers zijn. Het systeem (en heel FRIS Veluwe) is daarbij in de eerste plaats bedoeld om de private terreineigenaren te ontlasten.

4. *Welke eigenaren doen straks mee?*

Op hoofdlijnen hebben we nu contact met het Grondeigenaren Overleg Veluwe. Als er routes voor MTB en RM over het land van grondeigenaren lopen, zullen we straks met ze in gesprek gaan over details. Dit kunnen grote organisaties, maar ook kleine eigenaren en gemeenten zijn.

5. *Gelden de vignetten alleen op het massief of ook daarbuiten?*

Met het massief wordt dan vaak de kern van de Veluwe bedoeld met de zandgronden en heide en bossen. We willen ook daarbuiten, bijvoorbeeld in de IJsselvallei en in de Gelderse Vallei, uitdagende routes gaan maken. Het vignet zal dan ook daar gaan gelden. Als gemeente kan dat betekenen dat je er nu nog niet veel mee te maken hebt, maar in de toekomst wel degelijk.

6. *Komt er monitoring van het systeem en de kwaliteit?*

We zullen zowel het vignettensysteem als de routekwaliteit in de gaten houden. Van tijd tot tijd bespreken we de uitkomsten van deze monitoring met de betrokken partijen. Het liefst ontwikkelen en beheren we de routes met gebruikersclubs zodat we samen controle hebben.

7. *Is er een communicatieplan?*

Er is een algemeen communicatieplan voor FRIS Veluwe, waarin speciale aandacht is voor communicatie rond de vignetten. Voor de introductie van de vignetten stellen we een apart communicatieplan op, gericht op informatie richting partners en het publiek (o.a. via de media). Alle partners kunnen hierbij helpen, zoals ondernemers, verenigingen, VisitVeluwe en de landelijke organisaties. We kunnen dan direct aandacht geven aan gedragsregels. Overigens mogen we wel eens vermelden dat de meeste rijders zich netjes gedragen. Voor de toekomst nemen we in het communicatieplan op dat teksten ook in het Duits en Engels beschikbaar moeten komen.

8. Hoe zit het met routes die niet onder beheer van het Routebureau vallen?
Alle partijen die MTB- en RM-routes beheren kunnen straks middelen aanvragen mits zij deelnemen aan de overeenkomst. Voor MTB en RM is ooit afgesproken dat het RBV naar de toekomst toe alle routes gaat beheren, dan wordt het eenvoudiger.

9. Is het Routebureau straks de enige aanbieder van routes en netwerken?
Nee, het Routebureau is een uitvoeringsorganisatie voor de Veluwe. Er zijn andere partijen die routes aanbieden zoals SLG (Klompenpaden) en Wandelnet (LAW). Met deze organisaties wordt door het Routebureau nauw samengewerkt, hun routes zijn opgenomen in de netwerken. Het Routebureau is straks wel, liefst via 1 persoon, het aanspreekpunt voor de vignetten.

10. Moet voor commercieel gebruik ook betaald worden?
Zeker, dat geldt zowel als dit op de netwerken voor MTB en paardrijden plaatsvindt als in de natuurgebieden in het algemeen. Voor die activiteiten moeten bedrijven ook betalen, al gebeurt dat misschien niet altijd. Er loopt een provinciale werkgroep om de aanpak beter af te stemmen tussen de terreineigenaren zodat zaken helderder worden en liefst dezelfde regels gaan gelden.

11. Hoe zit het met schade als bv. je paard struikelt?
Dit wordt opgelost met verzekeringen. Overigens is de terreineigenaar al verantwoordelijk, ook zonder vignetten. Het RBV heeft hier veel kennis van en ervaring mee en is bezig dit voor alle routes goed te regelen. De verzekeringen zelf zijn natuurlijk ook een kostenpost in het beheer.

12. Komen er startpunten bij ondernemers?
Dat is zeker een mogelijkheid. Startpunten bij ondernemers hebben als voordeel dat er toezicht kan zijn op voorzieningen zoals bijvoorbeeld informatieborden en apparatuur om je materiaal schoon te spuiten. En natuurlijk is het fijn dat je wat kunt nuttigen voor en na je tocht.

Tijdlijn en acties voor de invoering

- De belangrijkste acties voor de invoering zijn als volgt weer te geven:

Maand	*Actie*	*Verantwoordelijke*
▪ Maart ‘24	Besluit over Voorstel Vrijwillige Vignetten	VeluweAlliantie
▪ April ‘24	Uitvraag VeluweAlliantie voor leden commissie	VeluweAlliantie
	Voorbereiding ondertekening overeenkomst	FRIS Veluwe
	Start voorbereiding vignettensysteem	FRIS Veluwe en RBV
	Start voorbereiding communicatie vignetten	FRIS Veluwe en RBV
	Ondertekening overeenkomst vignetten	VeluweTeam
▪ Mei ‘24	Ontwikkelbudget van FRIS naar RBV	FRIS Veluwe en RBV
	Oplevering communicatiepakket	FRIS Veluwe en RBV
	Oplevering eindrapportage FRIS Veluwe	FRIS Veluwe
▪ Juni ‘24	Presentatie commissie vignetten	VeluweAlliantie
	Eindrapportage FRIS bij VeluweAlliantie	FRIS Veluwe
	Einde project FRIS Veluwe	
▪ September ’24	1e overleg commissie vignetten	VeluweTeam en RBV
	Laatste beslispunten invoering	Commissie vignetten en RBV
▪ November ’24	Presentatie vignetten Veluwe	Commissie vignetten
▪ Januari ’25	Ingang vignetten Veluwe	Commissie vignetten en RBV

Business Case Netwerken en Vrijwillige Vignetten MTB En RM Veluwe

- *Maart 2024, FRIS (Financiering Recreatieve Infrastructuur) Veluwe*

Inleiding

Deze business case is tot stand gekomen in samenwerking met het RBV. Daarbij is gebruik gemaakt van de cijfers en kennis van het routebureau zelf en het onderzoek *Vignettenrapport Veluwe, Duurzame financiering van het onderhoud van mountainbike- en ruiter/menroutes op de Veluwe* door specialist Tracks&Trails uit 2021.

Twee keuzen zijn gemaakt bij de begroting voor de vignetten zelf. In de eerste plaats is gekozen voor een analoge vorm zodat er vooralsnog geen investeringen nodig zijn in een duur (en veilig) digitaal systeem. Daarnaast zijn de beoogde aantallen voor de vignetten (veel) lager gesteld dan het potentieel dat in het onderzoek door Tracks&Trails is voorgerekend.

De volgende beschouwingen bij de business case zijn van belang:

- Het basis-onderhoud van de netwerken (incl. verzekeringen) voor MTB en RM wordt, over meerdere jaren heen, grofweg gedekt door de gemeentelijke bijdragen.
- Door de opbrengsten vanuit de vignetten worden aanvullend gedekt de kosten van:
  - Reconstructie van netwerken die na een aantal jaren noodzakelijk zijn omwille van kwaliteit, natuurwetgeving of andere wensen en eisen,
  - Juridische kosten voor rechtszaken rond onder meer aansprakelijkheid en natuur,
  - Kosten van de grondeigenaren die zij zelf maken. De kosten voor RM staan al in de business case en kunnen vanaf 2025 worden gefinancierd vanuit de vignetten. De kosten voor MTB moeten nog worden uitgewerkt en uiteindelijk ook vergoed gaan worden in het kader van de uitgangspunten van FRIS Veluwe.
- Sponsorbedragen willen we graag behouden en goed gaan borgen, maar zijn niet meegenomen in de begroting vanwege het blijvend onzekere karakter.
- De start van de invoering van de vignetten is in de business case voorzien op 1 januari 2025.

Het overzicht hieronder laat de totalen zien voor de begroting van de netwerken met en zonder aanvulling door de vignetten. In de pagina's hierna zijn de achterliggende tabellen toegevoegd.

Meerjarenbegroting kosten en inkomsten MTB en RM			*Indexatie 2,5%*			*Start vignet op 01-01-2025*			
			2024			***2025***			***2026***
Totale kosten netwerk MTB			***€ 69.390***			***€ 111.677***			***€ 141.611***
Totale inkomsten netwerk MTB			***€ 57.475***			***€ 85.333***			***€ 87.467***
Resultaat netwerk MTB			***-€ 11.915***			***-€ 26.344***			***-€ 54.144***
Totale kosten netwerk RM			***€ 107.260***			***€ 113.598***			***€ 124.987***
Totale inkomsten netwerk RM			***€ 81.572***			***€ 83.715***			***€ 102.165***
Resultaat netwerk RM			***-€ 25.688***			***-€ 29.883***			***-€ 22.822***
Totale kosten vignetten			***€ 18.908***			***€ 85.880***			***€ 111.096***
Totale inkomsten vignetten			***€ 18.908***			***€ 150.000***			***€ 225.000***
Resultaat vignetten			***€ 0***			***€ 64.120***			***€ 113.904***
Resultaat zonder vignetten			**-€ 37.603**			**-€ 56.227**			**-€ 76.966**
Resultaat met vignetten			**-€ 37.603**			**€ 7.893**			**€ 36.938**

Tabel Kosten en inkomsten netwerk MTB

Kosten en inkomsten netwerk MTB			*Indexatie 2,5%: 1,025*			*Start vignet op 01-01-2025*			
Kosten netwerk MTB			***2024***			***2025***			***2026***
Basis-onderhoud	*Kilometers*	*Kosten/km*		*Kilometers*	*Kosten/km*		*Kilometers*	*Kosten/km*	
Volgens km-berekeningen RBV	*338*	*€ 145*	***€ 48.849***	*557*	*€ 148*	***€ 82.513***	*700*	*€ 152*	***€ 106.289***
Jaarlijks onderhoud									
Jaarlijks onderhoud is onderdeel van basis-onderhoud RBV									
Verzekeringen									
Verzekeringen zijn onderdeel van afspraken met RBV			***€ 8.328***			***€ 8.536***			***€ 8.750***
Reservering reconstructies									
Her/doorontwikkeling netwerk			***€ 9.770***			***€ 16.503***			***€ 21.258***
Juridische kosten									
Aansprakelijkheid, natuur			***€ 2.442***			***€ 4.126***			***€ 5.314***
Totale kosten netwerk MTB			***€ 69.390***			***€ 111.677***			***€ 141.611***
Inkomsten netwerk MTB			***2024***			***2025***			***2026***
Bijdrage gemeenten									
Volgens meerjaren-afspraken			***€ 57.475***			***€ 85.333***			***€ 87.467***
Bijdrage grondeigenaren									
Kosten voor o.a. snoeien nog niet geheel in beeld			***p.m.***			***p.m.***			***p.m.***
Bijdrage sponsoren									
Geen zekere basis, alleen als extra			***p.m.***			***p.m.***			***p.m.***
Totale inkomsten netwerk MTB			***€ 57.475***			***€ 85.333***			***€ 87.467***
Resultaat netwerk MTB			**-€ 11.915**			**-€ 26.344**			**-€ 54.144**

Tabel Kosten en inkomsten netwerk RM

Kosten en inkomsten netwerk RM			*Indexatie 2,5%: 1,025*			*Start vignet op 01-01-2025*			
Kosten netwerk RM			***2024***			***2025***			***2026***
Onderhoud	*Kilometers*	*Kosten/km*		*Kilometers*	*Kosten/km*		*Kilometers*	*Kosten/km*	
Volgens km-berekeningen RBV	*945*	*€ 89*	***€ 84.270***	*977*	*€ 91*	***€ 89.302***	*1050*	*€ 94*	***€ 98.374***
Jaarlijks onderhoud									
Jaarlijks onderhoud gebeurt door vrijwiligers									
Verzekeringen									
Verzekeringen zijn onderdeel van afspraken met RBV			***€ 1.922***			***€ 1.970***			***€ 2.019***
Reservering reconstructies									
Her/doorontwikkeling netwerk			***€ 16.854***			***€ 17.860***			***€ 19.675***
Juridische kosten									
Aansprakelijkheid, natuur			***€ 4.214***			***€ 4.465***			***€ 4.919***
Totale kosten netwerk RM			***€ 107.260***			***€ 113.598***			***€ 124.987***
Inkomsten netwerk RM			***2024***			***2025***			***2026***
Bijdrage gemeenten									
Volgens meerjaren-afspraken			***€ 46.607***			***€ 47.566***			***€ 63.315***
Bijdrage grondeigenaren									
In kader FRIS door grondeigenaren in rekening te brengen			***€ 34.965***			***€ 36.149***			***€ 38.850***
Bijdrage sponsoren									
Geen zekere basis, alleen als extra			***p.m.***			***p.m.***			***p.m.***
Totale inkomsten netwerk RM			***€ 81.572***			***€ 83.715***			***€ 102.165***
Resultaat netwerk RM			**-€ 25.688**			**-€ 29.883**			**-€ 22.822**

Tabel Kosten- en inkomsten vignetten

Kosten- en inkomsten vignetten			*Indexatie 2,5%: 1,025*			*Start vignet op 01-01-2025*			
Kosten			***2024***			***2025***			***2026***
Inzet beheer	Uren	Uurtarief		Uren	Uurtarief		Uren	Uurtarief	
	128	€ 87	***€ 11.152***	416	€ 89	***€ 37.097***	416	€ 91	***€ 37.950***
Inzet IT	Uren	Uurtarief		Uren	Uurtarief		Uren	Uurtarief	
	32	€ 103	***€ 3.280***	104	€ 106	***€ 10.980***	104	€ 109	***€ 11.300***
Ontwerp									
			€ 3.000			***€ 0***			***€ 0***
Vignetten MTB	Aantal MTB	Kosten MTB		Aantal MTB	Kosten MTB		Aantal MTB	Kosten MTB	
	0	€ 2	***€ 0***	7000	€ 2	***€ 14.350***	10000	€ 2	***€ 21.013***
Vignetten RM	Aantal RM	Kosten RM		Aantal RM	Kosten RM		Aantal RM	Kosten RM	
	0	€ 2	***€ 0***	750	€ 2	***€ 1.538***	1250	€ 2	***€ 2.627***
IT systeem	Weken	Kosten		Weken	Kosten		Weken	Kosten	
	12	€ 123	***€ 1.476***	52	€ 126	***€ 6.556***	52	€ 129	***€ 6.720***
Handhaving	Eerst communiceren, later handhaven			4 halve dage	12 p. á € 80		8 halve dage	12 p. á € 80	
	0	€ 0	***€ 0***	16	€ 960	***€ 15.360***	32	€ 984	***€ 31.488***
Totale kosten vignetten			***€ 18.908***			***€ 85.880***			***€ 111.096***
Inkomsten			***2024***			***2025***			***2026***
Bijdrage FRIS				0			0		
			€ 18.908			***€ 0***			***€ 0***
Vignetten MTB	Aantal MTB	Prijs MTB		Aantal MTB	Prijs MTB		Aantal MTB	Prijs MTB	
	0	€ 15	***€ 0***	7000	€ 15	***€ 105.000***	10000	€ 15	***€ 150.000***
Vignetten RM	Aantal RM	Prijs RM		Aantal RM	Prijs RM		Aantal RM	Prijs RM	
	0	€ 60	***€ 0***	750	€ 60	***€ 45.000***	1250	€ 60	***€ 75.000***
Totale inkomsten vignetten			***€ 18.908***			***€ 150.000***			***€ 225.000***
Resultaat vignetten			**€ 0**			**€ 64.120**			**€ 113.904**

Kosten	**Opmerkingen**
Inzet beheer	Start inzet 01-9-2025
Inzet IT	Start inzet 01-9-2025
Ontwerp	Ontwerp vignet en webpagina
Vignetten MTB	Druk stickers en verzendkosten
Vignetten RM	Druk stickers en verzendkosten
IT systeem	Start inzet 01-10-2025
Handhaving	Tafel bij startpunten met koffie/thee en informatie
	Plus inzet vrijwilligers
Totale kosten vignetten	
Inkomsten	Bijdrage FRIS aan ontwerp + vignetten + IT systeem
Bijdrage FRIS	
Vignetten MTB	Aantal vignetten geschat op max. 45.000 tot 60.000
	2024 half jaar: start vignet 01-07-2024
Vignetten RM	Aantal vignetten geschat op max. 2.000 tot 4.000
	2024 half jaar: start vignet 01-07-2024
Totale inkomsten vignetten	
Resultaat vignetten	

Kaartmateriaal Ontwikkeling Netwerken MTB En RM Veluwe

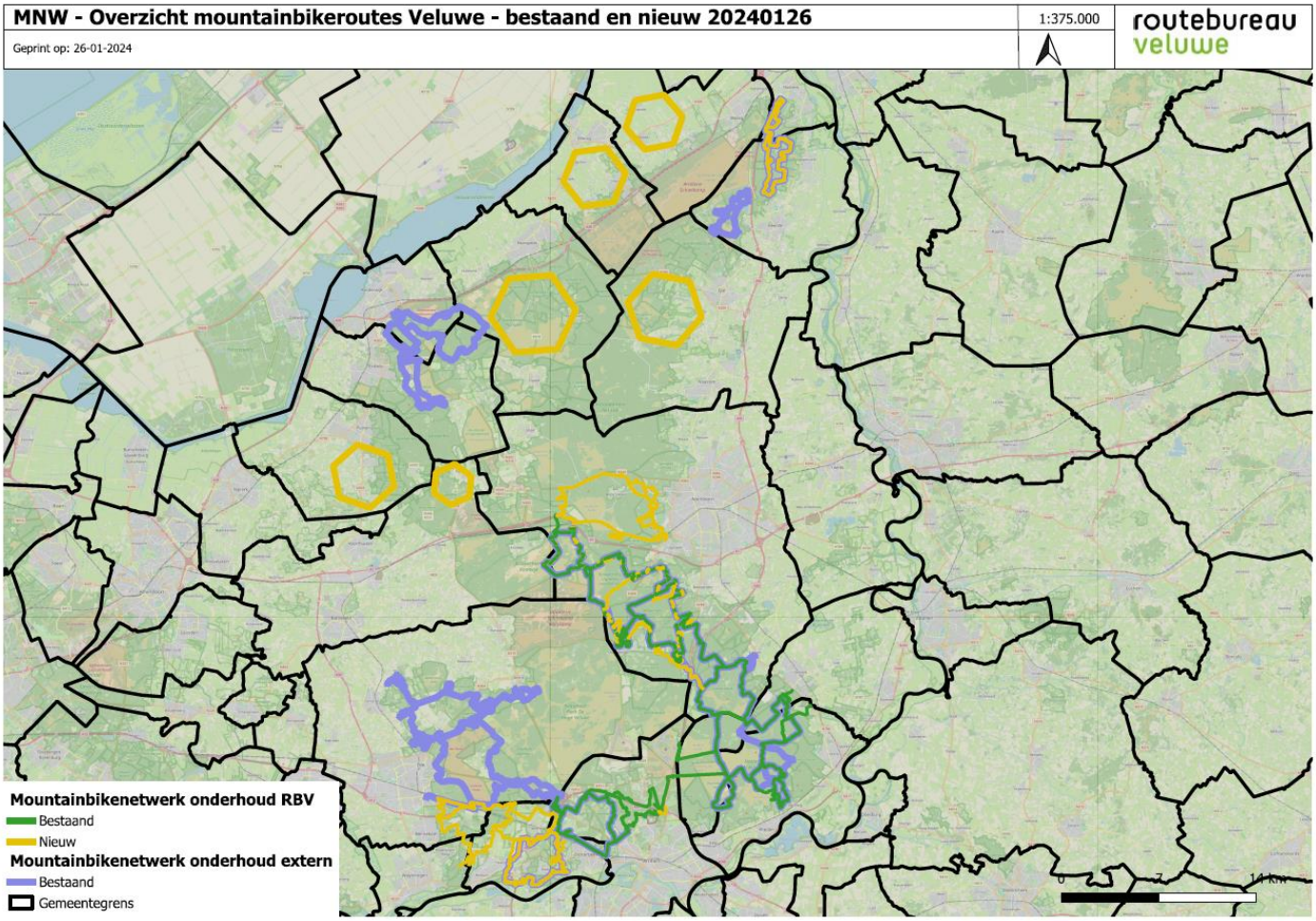
- *Maart 2024, FRIS (Financiering Recreatieve Infrastructuur) Veluwe*

Inleiding

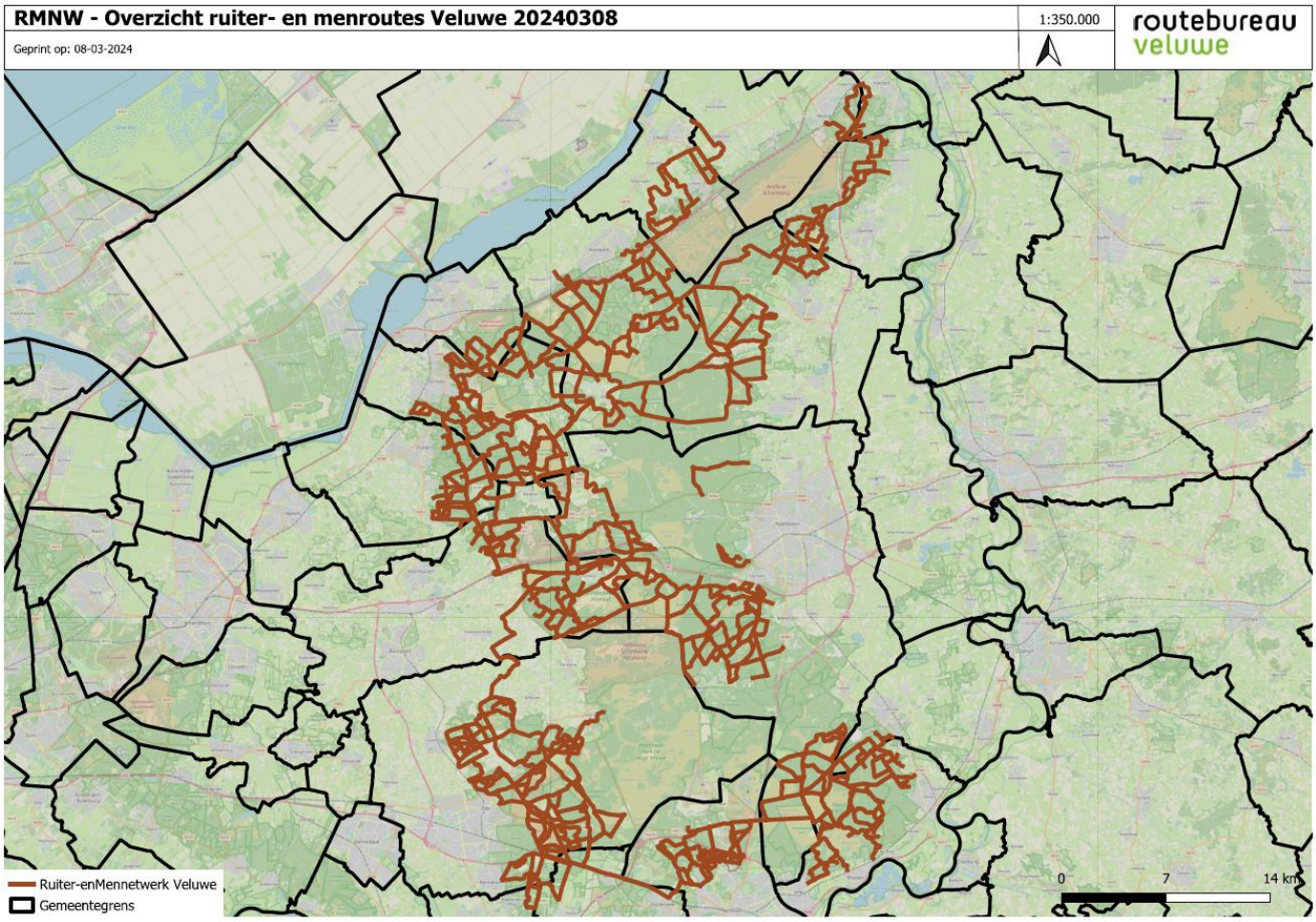
Hieronder zijn de overzichten te zien van de netwerken voor mountainbiken en ruiteren en mennen. De volgende opmerkingen zijn daarbij van belang:

- Voor mountainbiken zijn de bestaande en de nieuwe routes in beeld gebracht in een enkel overzicht. Met nieuwe routes bedoelen we hier delen van het gehele netwerk die de komende jaren worden (door)ontwikkeld, waarvan de bijkomende kosten in de business case terugkomen.
- De bedoeling is dat het beheer door het RBV in de loop der jaren dekkend gaat worden, dat wil zeggen dat zij het onderhoud van alle MTB- en RM-routes onder haar hoede gaat nemen.

Overzicht Mountainbike Netwerk Veluwe – bestaand en nieuw

Overzicht Ruiter- en menroutes Veluwe

Overeenkomst Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en RM

De samenwerkende partijen voor dit voorstel, hierna kortweg genoemd 'partijen' (de partijen zullen na ondertekening met naam worden toegevoegd), leggen in deze overeenkomst vast welke afspraken zij willen maken rond de invoering van vignetten voor de netwerken voor mountainbiken en paardrijden, bedoeld om hiermee een vergoeding van gebruikers te vragen om zo de financiering van de netwerken voor de toekomst te verduurzamen.

1. Overwegingen

- De Veluwe biedt een prachtige beleving voor inwoners en toeristen. Dit is mogelijk door een uitgebreid netwerk aan paden, routes en andere voorzieningen die we samen de recreatieve infrastructuur noemen.
- Er zijn zorgen over het kunnen blijven onderhouden van de recreatieve infrastructuur omdat het voor terreineigenaren steeds moeilijker is om het beheer te betalen. Dit wordt versterkt door de ambities om de kwaliteit en kwantiteit van de infrastructuur verder te verbeteren.
- De infrastructuur voor MTB (mountainbiken) en RM (ruiteren en mennen) valt buiten de Subsidie Natuur- en Landschapsbeheer (openstellingsbijdragen). We willen toewerken naar een duurzame financiering vanuit diverse bronnen om toch de kwaliteit te handhaven.
- Als er geen maatregelen worden genomen om de financiering aan te vullen, zal dit leiden tot het stopzetten van ontwikkeling en achteruitgang van het aanbod. Doordat er ook onveilige situaties kunnen ontstaan, is het zelfs mogelijk dat de openstelling in gevaar komt.
- Grote delen van het ruiter- en mennetwerk zijn de afgelopen jaren gemoderniseerd en deze ontwikkeling wordt verder voortgezet. In diverse gevallen dragen gemeenten, vrijwilligers en sponsoren bij aan het beheer en onderhoud ervan.
- Ook het netwerk voor mountainbiken kent moderne routes, maar moet op veel plaatsen nog verder ontwikkeld worden om aan de eisen van de huidige tijd te voldoen. Ook in dit geval dragen gemeenten, sponsoren en vrijwilligers vaak bij aan het beheer en onderhoud ervan.
- Om het beheer in de toekomst te garanderen is een aanvulling op deze inkomstenbronnen gewenst door middel van een gebruikersbijdrage via vignetten. Partijen zullen hierbij nauw samenwerken om te komen tussen een optimale balans tussen natuur en recreatie.

2. Bijdrage vanuit gebruikers

- We willen per 1 januari 2025 vrijwillige vignetten invoeren voor het gebruik van netwerken die speciaal voor MTB en RM op de Veluwe zijn aangelegd en worden onderhouden, al dan niet door het Routebureau Veluwe (RBV). De Veluwe is in dit geval de bestuurlijke regio inclusief de randgebieden. De gelden die met de vignetten worden gegenereerd blijven ten allen tijde binnen dit gebied.
- De gelden worden uitsluitend gebruikt om de recreatieve infrastructuur voor MTB en RM te onderhouden en te verbeteren. Het beschikbaar komende budget wordt gevoegd bij de bijdragen van gemeenten en sponsoren en de inzet van vrijwilligers om het beheer te ondersteunen.
- Mochten er in de toekomst overschotten zijn ten opzichte van de kosten van de netwerken, dan kunnen middelen ten goede komen aan natuurbeheer. Afspraken hierover worden in meer detail na de start van de invoering, maar niet later dan een jaar daarna, uitgewerkt.

- De terreineigenaren stellen de recreatieve infrastructuur open voor gebruik door mountainbikers en ruiters en menners, afgezien van eventuele beperkingen door bv. recreatiezonering en huisregels, en zolang het beheer financieel voor hen draagbaar blijft. De bijdrage vanuit de vignetten en de inzet door de vrijwilligers speelt hierbij een grote rol.
- Vrijwilligers worden geworven door de verenigingen en clubs voor MTB en RM en door het RBV. Het RBV coördineert de inzet van de vrijwilligers in afstemming met terreineigenaren, verenigingen en clubs.
- Vrijwilligers ontvangen een gratis vignet voor het volgende jaar als zij minimaal 3 dagdelen in een jaar helpen. Voor het eerste jaar wordt dit achteraf bekeken. Het RBV ziet erop toe dat het werk voldoende van omvang was/is en zendt de vrijwilligers een vignet.
- Voorgesteld wordt een vignet voor mountainbikers à € 15,00 per jaar p.p. (of los à € 2,50 per dag) en een vignet voor ruiters en menners à € 60,00 (of los à € 5 per dag). We denken ook aan maand-, week en/of andere vignetten, dat werken we richting de realisatie nog uit.
- De vignetprijzen zijn relatief lager dan de prijzen in andere regio's omdat de netwerken op de Veluwe nog in ontwikkeling zijn. De eerste 2 jaren van de vignetten op de Veluwe gelden als leerperiode t.a.v. de ontwikkeling in de verhouding tussen kosten en inkomsten.
- Bijdragen van sponsoren voor hun lokale netwerken blijven welkom en kunnen helpen om nieuwe ontwikkeling (sneller) mogelijk te maken of om de kosten van vignetten voor gebruikers in de toekomst zo laag mogelijk te houden.

3. Governance

- De VeluweAlliantie stelt een Commissie Vignetten Veluwe in, met vertegenwoordiging vanuit alle typen partijen, die gaat toezien op besteding van middelen. Voor het voordragen van leden voor de commissie gaat de VeluweAlliantie voorjaar 2024 in overleg met partijen.
- De VeluweAlliantie stelt deze commissie uiterlijk 1 juli 2024 in. De commissie begeleidt vanaf dat moment de invoering. Het VeluweTeam zal het secretariaat van de commissie verzorgen.
- Het beheer van de vignetten wordt onderdeel van de opdracht die het RBV heeft voor het beheer van de netwerken voor MTB en RM. Het RBV heeft daarbij alleen een uitvoerende rol voor het beheer van de netwerken en vignetten.
- Tweemaal per jaar organiseert de commissie een bijeenkomst voor de partijen om de voortgang van de netwerken en vignetten te bespreken op vlakken als financiële stand van zaken, de kwaliteit van de netwerken en de ervaringen van de samenwerkende partijen.
- Tijdens deze bijeenkomsten worden de vignetprijzen voor het komende jaar voorgesteld in relatie tot de totale kosten en inkomsten voor de netwerken. De commissie levert hiervoor de benodigde cijfers aan, waarbij zij wordt geadviseerd door het RBV.
- De uitkomsten van de bijeenkomsten met de partijen die samenwerken in de overeenkomst gebruikt de commissie voor een rapportage aan de VeluweAlliantie, die ook tweemaal per jaar plaatsvindt. Tegen het einde van de looptijd wordt dit een uitgebreide evaluatie.
- De commissie voegt bij de rapportage besluit- en discussiepunten toe waar de commissie een uitspraak over wil van de VeluweAlliantie. De commissie geeft dit helder aan bij de agendering van de rapportage. De begroting, inclusief de vignetprijzen, zijn in ieder geval een beslispunt voor de VeluweAlliantie op voorstel van de commissie.
- Mochten de inkomsten van de vignetten in enig jaar de kosten van de vignetten (zie Tabel Kosten- en inkomsten vignetten) niet dekken, dan is de VeluweAlliantie verantwoordelijk voor het bijeen brengen van middelen om de kosten van de vignetten alsnog te dekken.

4. Evaluatie

- Om te beoordelen of de vrijwillige vignetten geslaagd zijn, maken we gebruik van 2 criteria:
  - De inkomsten uit de vignetten dienen de resterende kosten van het beheer van de netwerken te dekken. Basis om dit te beoordelen is de business case die als bijlage aan deze overeenkomst is toegevoegd. De vrijwillige vignetten zijn ook geslaagd als de inkomsten uit de vignetten nog niet in staat zijn de kosten geheel te dekken, maar de groei in de inkomsten laat zien dat dit binnen 1 jaar wel verwacht mag worden.
  - De deelnemende partijen aan deze overeenkomst zijn tevreden over de kwaliteit van de geselecteerde netwerken, over de bijdrage die zij leveren voor het beheer ervan i.r.t. de kwaliteit en over de werkbaarheid van het vignetsysteem.
    De tevredenheid van partijen is een gemiddelde: tussen en binnen stakeholdergroepen kunnen verschillen bestaan. Beoordeling vindt plaats hiervan tijdens de halfjaarlijkse bijeenkomsten die de commissie organiseert voor de deelnemende partijen.
- Vanuit de resultaten van de proef zijn een aantal scenario's te benoemen. De commissie gebruikt deze scenario's voor een voorstel aan de VeluweAlliantie over het vervolg:
  - De vrijwillige vignetten zijn geslaagd en het systeem kan worden voortgezet.
  - De vignetten zijn financieel niet geslaagd. Op basis van een analyse van de financiën volgt dan een advies over aanpassing. Een verplicht vignet behoort in dat geval tot de opties.
  - De vignetten zijn niet geslaagd op het punt van tevredenheid. Op basis van een analyse van de details van de ontevredenheid volgt dan een advies over aanpassing.

5. Besteding van de middelen

- Op basis van de praktijk zijn kosten per kilometer van de netwerken bekend. De inkomsten van de vignetten worden op vergelijkbare wijze besteed, na aftrek van organisatiekosten voor de vignetten.
- De commissie met vertegenwoordiging vanuit de partijen geeft jaarlijks een opdracht voor de verdeling van de besteding aan het RBV, waar de gelden in eerste instantie binnenkomen. Alleen partijen die deelnemen aan deze overeenkomst kunnen middelen aanvragen.
- Lopende het jaar kan het nodig zijn van de voorgenomen besteding af te wijken omdat er lokale verschillen zijn in het beheer (denk aan typen ondergrond) en stormschade of andere incidenten. Het RBV vraagt de commissie vooraf toestemming voor deze afwijkingen.
- In het beheer dragen de grondeigenaren bij in de vorm van werkzaamheden die zij zelf uitvoeren. De kosten hiervan voor RM zijn opgenomen in de business case en kunnen we vanaf 2025 vergoeden vanuit de inkomsten van de vignetten. Er volgt nog een berekening voor MTB zodat we deze kosten in een later stadium ook kunnen vergoeden.
- Voor de kosten van de aanloop naar de invoering van de vignetten stelt FRIS Veluwe een ontwikkelbudget ter beschikking aan het RBV.
- De concept begroting en de verantwoording achteraf worden halfjaarlijks door de commissie vastgesteld. In de business case zijn de verwachtingen voor de eerste jaren begroot.
- Het vignet voor mountainbikers dekt in de toekomst mogelijk de kosten van de netwerken voor MTB. Doordat bij RM het aantal gebruikers veel lager is en de omvang van het netwerk veel groter is, zal het vignet in dat geval de kosten waarschijnlijk niet dekken.

6. Verkrijgbaarheid en communicatie

- Het 'Vignet Veluwe' zal verkrijgbaar zijn bij het RBV en wordt betaald via een module op een speciale webpagina van het RBV. De andere partijen zullen over het vignet communiceren en verwijzen naar de speciale webpagina die het RBV voor dit doel aanmaakt.
- Voor de deelnemende partijen wordt een speciaal communicatiepakket samengesteld. Denk aan een korte tekst voor in eigen communicatiemiddelen (waaronder HAH-krantjes, website en nieuwsbrieven). De partijen verplichten zich dit communicatiepakket in te zetten.
- Het communicatiepakket zal ook een link of QR-code bevatten die leidt naar meer info en de mogelijkheid om een vignet aan te schaffen. Bij deze communicatie worden onder meer ook Veluweop1, VisitVeluwe, gastheerschappen (o.a. VVV's) en ondernemers betrokken.
- De partijen zullen zich maximaal inspannen om draagvlak voor het vignet te creëren. Zij zullen er naar de eigen achterban via hun website, in nieuwsbrieven, bij bijeenkomsten etc. over communiceren op een wijze die aanschaf en vrijwilligerswerk stimuleert.
- Van ondernemers wiens gasten/klanten gebruik maken van de netwerken, wordt verwacht dat zij hen wijzen op het vignet met bijbehorende communicatie over het doel ervan. Vignetten kunnen ook onderdeel zijn van overnachtings-/activiteitenarrangementen.
- Voor de communicatie wordt een beknopt communicatieplan opgesteld, incl. kernboodschap en een aantal veel gestelde vragen met antwoorden. Hierbij wordt onder meer benoemd waar het geld terecht komt en wat de relatie is met thema's als recreatiezonering.
- De communicatie rond de vignetten zal ook gebruikt worden als kanaal om gewenst gedrag te promoten en gebruikers te informeren over relevante zaken rond de netwerken. Daarmee hebben de vignetten aanvullende meerwaarde bovenop de bijdrage voor het onderhoud.
- Om de kosten voor de vignetten zo laag mogelijk te houden, wordt ervoor gekozen om een sticker op te sturen in ruil voor de bijdrage, zoals ook gebruikelijk is in veel andere gebieden. Gebruikers ontvangen daarnaast een bevestiging van hun aanschaf per mail.

ONDERTEKENING: overeenkomst Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en RM

De door iedere partij getekend tekenvel wordt toegevoegd aan de gezamenlijke overeenkomst "Vrijwillige Vignetten Veluwe voor MTB en RM"

Organisatie :……..

Naam :……..

Datum :……..

Handtekening(en) :……..

Gelieve dit tekenvel te onderteken en te retourneren aan: veluweop1@apeldoorn.nl